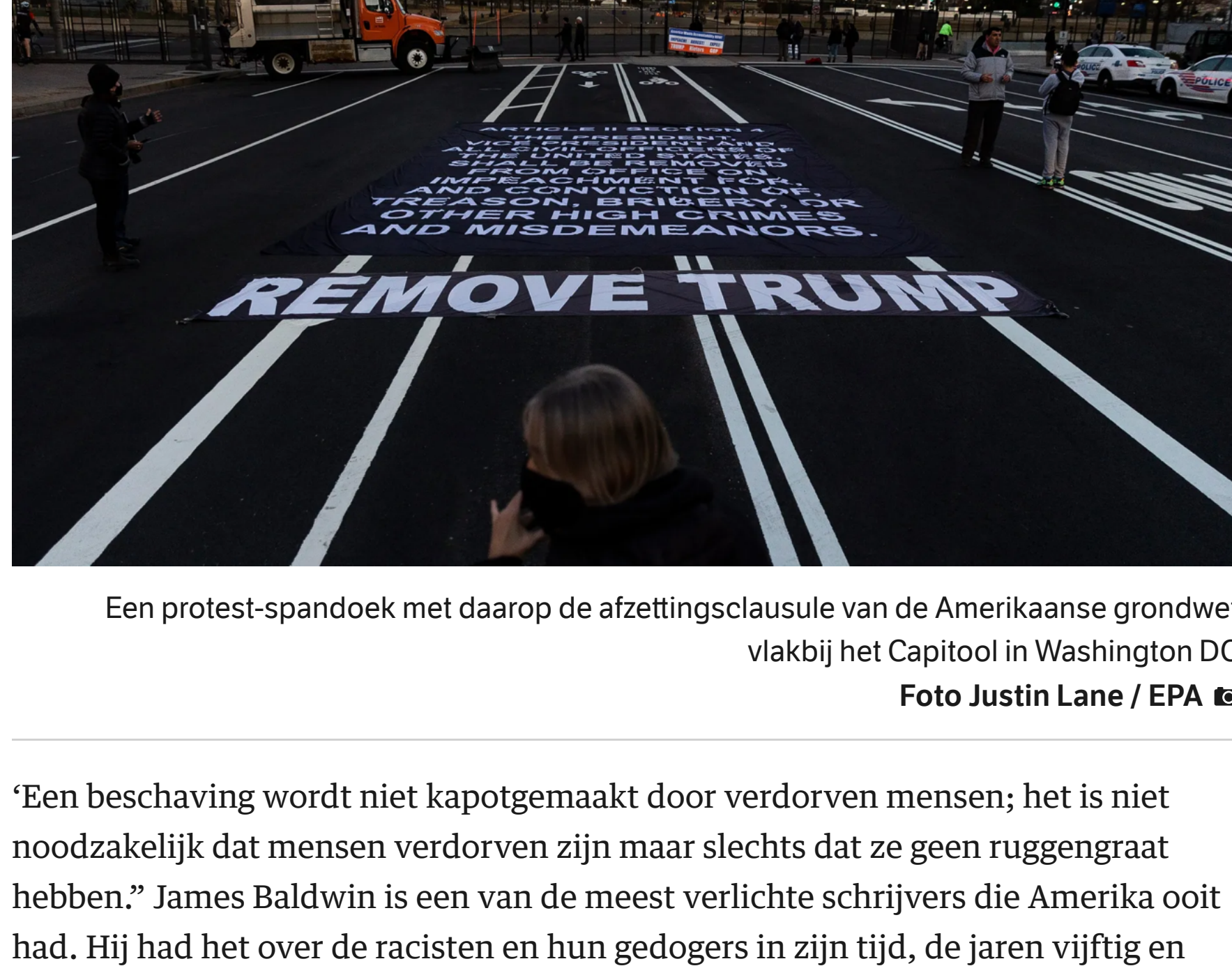

Trump was erg, maar erger waren de mensen die Trump mogelijk maakten

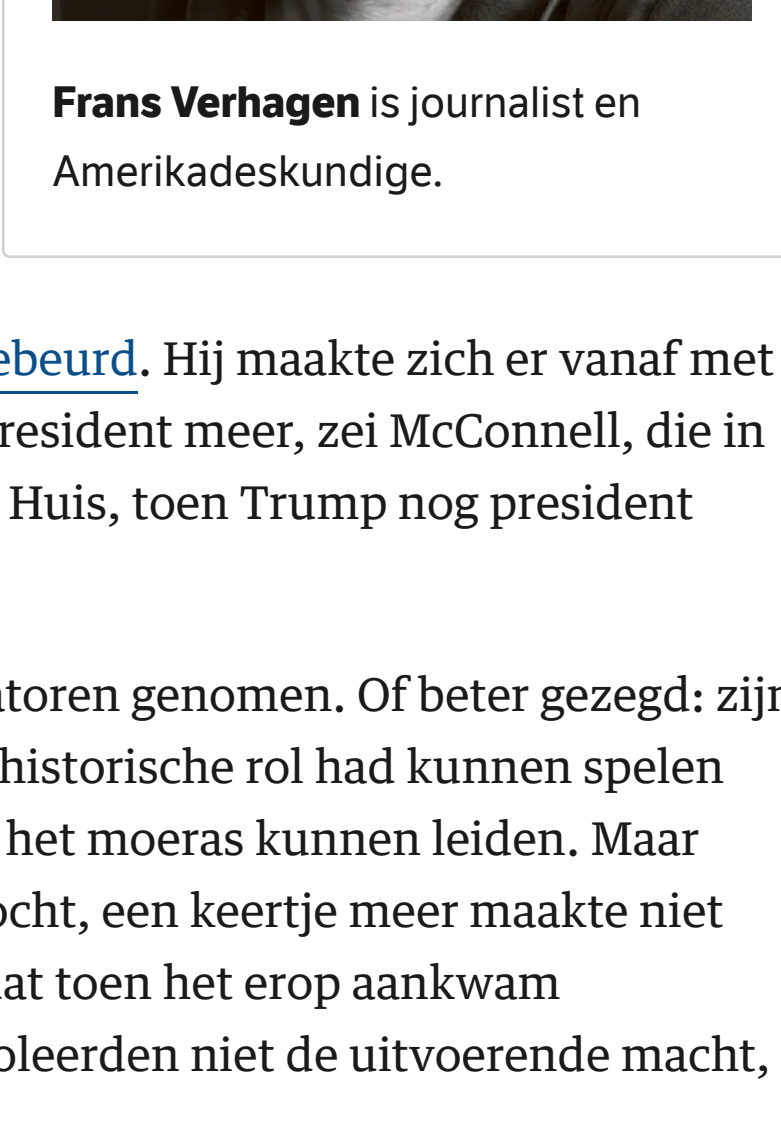
Verenigde Staten De Republikeinen verzaakten toen het erop aankwam. Het grondwetsartikel over impeachment kan nu net zo goed geschrapt worden, vindt *Frans Verhagen*.

Een protest-spandoek met daarop de afzettingsclausule van de Amerikaanse grondwet, vlakbij het Capitool in Washington DC. Foto Justin Lane / EPA

‘Een beschaving wordt niet kapotgemaakt door verdorven mensen; het is niet noodzakelijk dat mensen verdorven zijn maar slechts dat ze geen ruggengraat hebben.’ James Baldwin is een van de meest verlichte schrijvers die Amerika ooit had. Hij had het over de racisten en hun gedogers in zijn tijd, de jaren vijftig en zestig. Dit citaat uit *The Fire Next Time* is wel heel toepasselijk op wat we de afgelopen vier jaar hebben gezien, met de zelfdestructie van de Republikeinen de afgelopen week als apotheose.

Trump was erg, maar erger waren zijn slippendragers. Het zijn de mensen die Trump mogelijk maakten die de blaam verdienen, de senatoren die hem vrijuit lieten gaan. De mensen die voor hem werkten tot ze ondervonden dat Trump alleen loyaal is aan zichzelf. De goedpratere. Maar bovenal is zijn partij medeplichtig. Dat maakte de stemming zaterdag duidelijk.

Frans Verhagen is journalist en Amerikadeskundige.

De Republikeinse senaatsleider Mitch McConnell bevestigde zijn reputatie door Trump vrij te spreken en vervolgens in [scherpe bewoordingen hem verantwoordelijk te stellen voor wat er was gebeurd](#). Hij maakte zich er vanaf met procedurele argumenten. De man was geen president meer, zei McConnell, die in de week na de impeachmentprocedure in het Huis, toen Trump nog president was, [geen haast had gehad](#) met het proces.

McConnells nooduitgang werd door veel senatoren genomen. Of beter gezegd: zijn voorbeeld zette de toon. Als iemand hier een historische rol had kunnen spelen dan was het McConnell. Hij had zijn partij uit het moeras kunnen leiden. Maar McConnell had zijn ziel al een paar keer verkocht, een keertje meer maakte niet meer uit. Nu zal de geschiedenis vastleggen dat toen het erop aankwam Republikeinen hun taak verzaakten. Ze controleerden niet de uitvoerende macht, maar gaven die de vrije hand.

Dubbele nederlaag voor politieke moraal

Laten we eerlijk zijn, niemand had gedacht dat de Republikeinen in de Senaat na vier jaar hielenlikken Trump nu zouden laten vallen. Toch blijft het vreemd dat Republikeinen deze uitgelezen gelegenheid niet aangrepen om de afstand te nemen die de meesten van hen zouden wensen. Een groter aantal dan de zeven zou hun partij wel uit Trumps greep willen halen. Ze durfden niet. Het is een keuze. Het betekent volledige overgave aan Trump en zijn onzalige familie. [Zoals een zoon tweette: 2-0](#). Inderdaad, een dubbele nederlaag voor politieke moraal. Erger nog, het betekent overgave aan de veelheid aan rechts-radicaler geweldadige groepen. Daar zijn we nog niet van af.

De conclusie moet zijn dat Amerika voorgoed is veranderd. Dat is een open deur. Maar daarom is het niet minder waar. We weten nu dat een president ongestraft kan proberen de grondwettelijke procedure voor het tellen van de kiesmannen te verhinderen, met hulp van zijn aanhangers binnen en buiten het Congres. En met geweld. Een president die verkiezingen verliest kan trainen, de wet schenden, tuig opjagen en ermee weggelopen. Een precedent is gezet.

We weten nu dat impeachment net zo goed geschrapt kan worden. Het is geen afschrikking meer voor een zittend president. De Republikeinen claimen de partij te zijn van *‘original intent’*, zeggen dat ze kijken naar de Founding Fathers van Amerika om te zien wat de normen voor Amerika moeten zijn, wat de standaard is. Een despoot als Trump was de eerste nachtmerrie voor James Madison; ‘The Federalist Papers’ laten er geen misverstand over bestaan wat de bedoeling was van impeachment. Streep erdoor.

Geen partij meer, maar een sekte

Ook definitief is nu dat Amerika nog maar één partij over heeft die serieus genomen kan worden. De Republikeinen, ooit de trotse partij van Lincoln, eindigen in innige omarming met de slechtste president ooit. De *Grand Old Party*, zoals ze zichzelf liefkozend noemen, is geen partij maar een sekte, gerund door een maffiose golfer in Florida. Zeker, de Republikeinen blijven de macht van obstructie behouden, maar ze ontberen enig moreel gezag. Ik zeg dat niet met blijdschap: Amerika heeft oppositie nodig die een idee heeft, die ergens heen wil, die ergens voor staat. Er moet wat te kiezen zijn.

Trump praatte over het opzetten van een derde partij. Dat hoeft niet. De ‘GOP’ is van hem. In deze vorm heeft de partij geen enkele kans om het presidentschap nog eens te veroveren. Van de 74 miljoen kiezers die deze man nog eens vier jaar hadden gewild, is maar een beperkt deel nog steeds blij met de keuze die ze op 3 november maakten. Ze gaan dat niet nog een keer doen. Vrijspraak of niet, Trump en zijn achterban hebben geen toekomst, maar de GOP miste de kans om zichzelf nieuwe dynamiek te geven, om zijn kiezerspotentieel uit te breiden.

Je had mogen hopen dat met de nederlaag van Trump in november op een democratische manier een einde gekomen zou zijn aan een donkere periode in de Amerikaanse geschiedenis. De gebeurtenissen sinds 3 november lijken dat te logenstraffen. Joe Biden mag een verademing zijn, de rot in het bouwwerk van Amerika is te groot. Niet de vrijspraak van Trump, maar het optreden van Mitch McConnell en de ziellose meelopers die niet zelf kunnen beslissen, bevestigt dit. Het is zoals James Baldwin schreef: een beschaving is niet bestand tegen gebrek aan ruggengraat. Het werd zaterdag bewezen.

Een versie van dit artikel verscheen ook in [NRC Handelsblad van 16 februari 2021](#)

Het is niet meer mogelijk om op dit artikel te reageren.

Alle reacties (138) Sorteer: Nieuwste v

JMA_Verbraak
4 maanden geleden (Gewijzigd)

Voor mij is Lindsey Graham het ultieme voorbeeld van meelopers. De afgelopen jaren heeft deze politicus zichzelf laten zien als een draaitol van het bovenste soort. Heeft zijn vriendschap met Biden simpel geofferd om maar in een goed blaadje te kunnen komen bij de heer T.

Legendarische woorden op 6 januari van hem: enough is enough...om vervolgens weer te gaan slijmen, want 2022 komt eraan.

Ja...dan liever nog Nicky Haley, die durft het anno 2021 duidelijk te zeggen! Maar zijn we misschien allemaal niet een beetje meeloper aan het worden met onze "Corona-politici" ?

👍 (1) Deel Rapporteer

RB_van_der_Meij
4 maanden geleden

Het zielige is dat niemand schijnbaar over de persoon kan kijken. Niemand repliek of antwoorden kon geven die overtuigt.

Het probleem was niet Trump, het stukje gebrek aan zelfreflectie en incompetent tegenstanders.

Voorbeeld van een wat lichte aard: Trump reageerd op tiktok en iedereen verklaard hem voor gek (en passant waar, maar nu komt Consumentenbond van Nederland en Europa op tegen tiktok.

Zelfreflectie? Begin bij jezelf en blij bij feiten, niet bij anti-de-ander.

👍 (3) Deel Rapporteer

R. Groen
4 maanden geleden

Hoe meer aandacht we geven aan een mislukte president, een narcist, een gevaar voor de democratie, hoe groter de kans is dat hij op een of andere manier terugkomt. Schrijf hem in de vergetelheid, dus schrijf niet meer over hem. Het is op een bepaalde manier sensatiezucht om dat wel te doen.

👍 (8) Deel Rapporteer

C. Loef
4 maanden geleden

Obelix zou zeggen: "Rare jongens die Amerikanen."

👍 (2) Deel Rapporteer

SJ_Weehuizen
4 maanden geleden

De Republikeinen laten niet na socialisme gelijk te stellen aan communisme en communisme met armoede en dictatuur. De BRD is het voorbeeld van een staat waarin democratisch socialisme in de gedaante van de SPD na de oorlog bijgedragen heeft aan het huidige welvarende Duitsland. Duitsland heeft ook deelstaten (great states), net als Amerika. De democraten zouden vaker op het na-oorlogse Duitsland met zijn SPD moeten wijzen.

👍 (13) Deel Rapporteer

H_Visser_62422
4 maanden geleden

Al in 2017 verklaarde Noam Chomsky dat de GOP de 'most dangerous organisation on earth' is.

Hij heeft gelijk gekregen. Als Trump het monster van Frankenstein is, dan is Mitch McConnell professor Frankenstein zelf. Laten we ook de rotte appel in de senaat niet vergeten. Joe Manchin

(D-W.Va) is een enorme risicofactor bij de Gemiddeld. Hij stemde 153 keer (25,8%) out of line met zijn eigen partij. Democratie afwijkende stem bij democraten: 8,8% (ProPublica)

We zouden deze senator voorzichtig de machtigste politicus van dit moment kunnen noemen.

De cruciale vraag: is dit het einde van het democratisch experiment naar Amerikaans model?

Hebben de vele complot theoretici die gewag maakten van de dreigende overheersing van zakelijk Amerika over de sociale klasse dan toch gelijk gekregen? Eén ding is nu zeker. Er bestaat een 'januari clausule' aan het eind van een ambstermijn van een president waarin deze de constitutie en elke morele norm kan schenden zonder repercussie. Tot een coup poging aan toe. Amerika heeft zichzelf hervormd in de meest negatieve zin.

👍 Deel Rapporteer

M_Minkjan_35895
4 maanden geleden

Het echte probleem is dat liegen mag. Hoe kan een kiezer een goede keuze maken als hij gebombardeerd wordt met leugens?

👍 (12) Deel Rapporteer

MFP_van_der_Heijden
4 maanden geleden

Dan kunnen we nooit een keuze maken...

👍 (1) Deel Rapporteer

S. Bots
4 maanden geleden

Het is niet zozeer dat er iet zoiets bestaat als de 'American Dream'. De desillusie zit in het niet willen zien van de keerzide daarvan: een in impact en omvang massief grotere American Nightmare. Het America van de werkende armen, de verliezers die in de Rust Belt wonen, de 10-tallen miljoenen zonder enige of met slechts een halfwassen zorgverzekering, mensen zonder huis die in caravans of als dakloze op straat leven - bij bosjes, zonder vaste baan of met drie banen maar dan nog steeds zonder dat de rekeningen betaald kunnen worden.

Hillary Clinton maakte de koeiefout door deze mensen weg te zetten als halve zolen omdat zij op grote schaal op Trump stemden terwijl Donald zo slim was om hun belang wel te benoemen - hij zou immers al die banen weer terug halen naar de VS. Dat waren zijn beloften, waar verder toekal niets van terecht gekomen is. De verpoverde stemmers hebben geen enkele baat gehad bij zijn 4 jaren wanbeleid.

Als er iets moet gebeuren dan is dat Biden weer deze mensen tegemoet treedt en hun levensomstandigheden verbetert. Daarvoor is een beleid nodig die in NL volstrekt genormaliseerd beleid zou zijn maar in het jargon van de 'GQP' te boek staat als 'communisme'.

En in tegenstelling tot wat sommigen hier vinden, moet hij dit beleid stevig doorzetten nu hij de meerderheid heeft. En zich daarbij NIETS aantrekken van de Republikeinen.

👍 (29) Deel Rapporteer

M_Mees_17563
4 maanden geleden

Ja, huilen over wat er in de V.S. gebeurd is. Met dank aan het huichelachtige optreden van McConnell en het vooral door de Republikeinen verzielte (geomandering) kiessysteem. Ik hoop dat Biden naast zijn ambitieuze herstelprogramma (dat feitelijk al aangenomen is), ook zal besluiten de 51e staat (City Washington, democratisch stemmend) toe te voegen. Verder hoop ik dat op den duur meer (de meerderheid van de) Staten gaan besluiten hun kiesmannen overeenkomstig de popular vote de kiesmannen hun stem te laten uitbrengen (op dit moment een stuk of 20 en dit besluit krijgt zijn beslag zodra de meerderheid van de Staten daartoe besloten heeft). Gezien de voortdurende wijzigende bevolkingsopbouw zal de G.O.P. het in 2022 heel moeilijk krijgen. Maar het er onder krijgen van een dreigende Trump-dynastie is daarbij inderdaad de grootste uitdaging. Maar die vertegenwoordigen niet de meerderheid (zou me niks verbazen als ze elkaar ook nog de tent uitvechten, maar dat terzijde). Voorlopig tellen we de zegeningen, is Biden president, hebben de Democraten de meerderheid in Huis en Senaat en heeft Trump gewoon met miljoenen stemmen verschil verloren.

👍 (11) Deel Rapporteer

Paul_Waals
4 maanden geleden

We kunnen u wel huilen over Trump, maar ik zou hier graag een artikel van de heer H.L.Mecken in de Baltimore Evening Sun van 26 juli 1920 aanhalen:

"Nu de democratie is geperfectioneerd, vertegenwoordigt het ambt van de president steeds nauwer de innerlijke ziel van het volk. Op een of andere dag zullen de gewone mensen van het land eindelijk hun hartenwens bereiken, en het Witte Huis zal worden bewoond door een regelrechte dwaas en een complete narcistisch idioot"

👍 (43) Deel Rapporteer

J. van der Heijden
4 maanden geleden

Dit verdient een duim overeen met de volgende uitspraak:

< 'Elk volk krijgt de leiders (of de regering) die het verdient'. Dit spreekwoord is ontleend aan de uitspraak 'Toute nation a le gouvernement qu'elle mérite' van de Franse contrarevolutionair Joseph de Maistre (1753-1821) en wil zeggen dat de inwoners van een land uiteindelijk medeverantwoordelijk zijn voor de daden (en eventuele misdaden) van de leiders die ze zelf op het schild hesen. >

👍 (9) Deel Rapporteer

M_Mees_17563
4 maanden geleden

Vraag is wie de "gewone mensen" zijn. Op dit moment zijn het toch echt de ruime meerderheid in "popular vote" stemmers die voor Biden hebben gestemd. Wat dat betreft zit de juiste man nu op de juiste plek.

👍 (6) Deel Rapporteer

Paul_Waals
4 maanden geleden

Ik loop een beetje achter; ik vraag me nog steeds aan waarom Trump gekozen werd i 2016. Sorry.

👍 (5) Deel Rapporteer

[Bekijk Meer Reacties](#)

Leeslijst ➔ Artikel delen 📧 Mail de redactie

Advertentie

Meest gelezen

- LAATSTE NIEUWS**
RTL Boulevard in teken van neerschieten Peter R. de Vries
- COLUMN FLOOR RUSMAN**
Baudet heeft zich onlangs gerealiseerd 'dat het hele verhaal gefabriceerd is'
- LAATSTE NIEUWS**
CORONACHISIS
De Jonge vraagt OMT om spoedadvies over stijgend aantal positieve tests
- JAPNE-O. DENKT MEE**
Dit zijn de 15 grootste profielfoto-blunders op Linked-In
- REPORTAGE**
'Toen zag ik dat het Peter R. de Vries was'

nrc

Over NRC
Over ons
Werken bij
Auteursrecht
Privacy
Levensvoorwaarden
NRC-Code
Onze app

Mijn NRC
Inloggen
Account aanmaken
Digitale krant
Mijn leeslijst
Mijn abonnementen
Service & bezorging
Nieuwsbrieven

Contact
Redactie
Opinieredactie
De ombudsman
Colofon
AdSales
Klantenservice
Familieberichten

NRC Websites
NRC Media
NRC Carrière
NRC Live
NRC Webwinkel
NRC Lezersfondsen

📧 🐦 📌 📷 📺